

сутність власного житла, відсутність роботи спонукає вчиняти ВПО корисливі кримінальні правопорушення; перемістилось досить багато кримінального елемента, який не прижився на нових територіях на відміну від законотрусливих громадян.

Отже, необхідно розробляти систему заходів, які мають вживатися правоохоронними органами, громадськими організаціями та іншими особами, які мають спрямовуватися саме на протидію процесам детермінації злочинності ВПО або переселенців. Також, необхідно спрямовувати зусилля на ресоціалізацію таких осіб, які вже вчинили кримінальне правопорушення.

1. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 року (зі змінами і доповн.) №1207-18. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892.

Ткаченко Сергій Євгенович
ад'юнкт Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСПЕКЦІЇ З ОСОБОВОГО СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

Основний вектор розвитку України в сучасному світі спрямований на створення демократичного суспільства, здатного забезпечити кожному громадянину реалізацію його здібностей і задоволення його життєвих потреб, супроводжується рядом негативних тенденцій, що загрожують функціонуванню державного механізму. Серед деструктивних явищ, які потребують комплексної протидії з боку суспільства, значне місце посідає корупція. Виникнувши на тлі дисфункції влади, вона безжалісно руйнує демократичні основи суспільства, перероджує державний апарат, порушує принцип рівності громадян і юридичних осіб перед законом, каталізує організовану злочинність та завдає нищівного удару інтеграційним процесам у світі.

Незважаючи на активізацію роботи правоохоронних органів України щодо протидії корупційній експансії, темпів зростання останньої зупинити не вдалося, що призвело до сприйняття України у світі як корумпованої держави з несприятливим інвестиційним кліматом, проникнення корупції у більшість відносин між населенням і владою, породження глибокої недовіри людей до спроможності держави забезпечити гарантовані Конституцією їхні права і свободи.

Саме тому підвищення тиску на корупцію з боку всього суспільства, формування нової антикорупційної політики визнаються важливими аспектами забезпечення національної безпеки України, а боротьба з корупцією – пріоритетним напрямом діяльності правоохоронних органів.

Корупція є явищем, що характеризує державницьке буття більшості країн світу. Проникаючи у державний механізм, вона викликає деградацію політичних режимів і руйнування структури державного управління з наступним утворенням дуалістичної моделі політичного устрою: легітимного та неформального або кримінального, заснованого на складному переплетінні особистих, групових або галузевих інтересів різних верств населення, далеких від реалізації стратегічних

завдань та інтересів нації, держави і всієї світової цивілізації [1, с.28].

Своїм існуванням вона суттєво обмежує конституційні права і свободи людини, непоправно шкодить моральним засадам нації, іміджу нашої держави, її владним потенціям як в національному, так і в міжнародному вимірі.

Основним негативним наслідком розвитку корупційної ситуації стало сприйняття України у світі як корумпованої держави, керівництво якої не здатне забезпечити в повному обсязі права і свободи людини, суттєве зменшення іноземних інвестицій в економіку країни та віднесення нашої країни до групи держав з високим рівнем впливу корупції на суспільні відносини. Тому, підвищення тиску на корупцію з боку правоохоронних органів, активізація загальнодержавної антикорупційної політики свідчить про фактичне визнання боротьби з корупцією важливим аспектом забезпечення національної безпеки нашої країни.

Ставлення керівництва держави до проблем боротьби з корупцією та оцінка її стану є досить впливовим засобом формування громадської думки. Наділені достатніми владними повноваженнями лідери країни здатні у короткий термін втілити свою позицію у конкретні дії антикорупційного спрямування. Яскравими прикладами такого способу зменшення впливу корупції на соціальні процеси в нашій державі є створення антикорупційних органів (Національне антикорупційне бюро, Національне агентство з питань запобігання корупції, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національна поліція тощо).

Забезпечення законності та правопорядку, захист прав і свобод громадян є однією з основних функцій Української держави, успішне здійснення якої залежить від багатьох факторів, в тому числі від чіткого виконання своїх завдань органами та підрозділами Національної поліції. Правоохоронна діяльність останніх досить часто пов'язана з прийняттям та реалізацією рішень, що безпосередньо зачіпають права та свободи громадян, інших суб'єктів правоохорони. Все це вимагає дотримання суворого режиму законності серед самих працівників Національної поліції, чіткого виконання службових обов'язків кожним їх працівником. До того ж, працівники Національної поліції, як ніяких інших, повсякчас перебувають на очах у людей, які переважно по їх поведінці, роботі судять про характер та ефективність державної правоохоронної діяльності в цілому.

Разом з тим рівень законності та дисципліни в органах та підрозділах Національної поліції ще залишається досить низьким, хоча завдяки вжитим заходам останніми роками його і вдалося дещо стабілізувати. Особливу стурбованість викликають факти корупції, зловживання службовим становищем, що сприяє відчуженню громадян, зростанню їх недовіри до Національної поліції, їх здатності забезпечити належний правопорядок в країні.

В справі забезпечення законності і дисципліни в органах та підрозділах Національної поліції та запобігання корупційним проявам особлива роль належить інспекціям з особового складу. Підтримання і зміцнення законності і дисципліни серед особового складу – обов'язок кожного органу і підрозділу, кожного керівника, однак вони виконують цей обов'язок поряд із здійсненням інших, основних своїх завдань та функцій. Інспекції ж з особового складу основним завданням мають саме зміцнення законності і дисципліни, виявлення та попередження службових правопорушень працівників Національної поліції, тобто ці підрозділи саме для цього і створюються. Однак в правовому регулюванні правового статусу інспекцій з особового складу, а також в їх практичній

діяльності накопичилось чимало проблем, які суттєво впливають на ефективність виконання покладених на них завдань та функцій.

Діяльність щодо запобігання корупції, забезпечення законності в органах та підрозділах Національної поліції здійснюється з метою встановлення і підтримання такого її режиму, за якого належним чином виконувалися б її вимоги та принципи, давалася належна правова оцінка порушенням останніх. М.І. Ануфрієв розглядає цей механізм через призму виявлення, усунення або нейтралізацію (блокування) причин правопорушень та їх попередження, що також вірно, але не відображає боротьбу із уже вчиненими порушеннями та їх негативними наслідками [2, с. 107].

Інспекції з особового складу є спеціалізованими підрозділами Національної поліції, які структурно входять до складу кадрового апарату апаратів і виконують міжгалузеві функції щодо зміцнення законності і дисципліни серед особового складу, попередження службових правопорушень працівників Національної поліції, виявлення і усунення причин та умов, які сприяють їх вчиненню, захисту прав і законних інтересів громадян.

Правовий статус інспекції з особового складу Національної поліції є досить складною правовою конструкцією і включає кілька блоків: а) цільовий; б) структурно-організаційний; в) функції та повноваження; г) функціональний; д) відповідальність.

До основних завдань інспекції відносять: 1) зміцнення законності в діяльності органів і підрозділів Національної поліції; 2) забезпечення повного, об'єктивного та всебічного дослідження обставин надзвичайних подій, службове розслідування яких покладається на інспекції; 3) проведення профілактичної роботи.

Однак і сама діяльність інспекції з особового складу Національної поліції потребує удосконалення. Адже успішне виконання складних і відповідальних завдань, які стоять перед органами та підрозділами Національної поліції, потребує забезпечення належного рівня законності і дисципліни серед їх працівників, що значною мірою залежить від ефективного виконання своїх функцій такими спеціалізованими підрозділами як інспекції з особового складу.

Таким чином, підвищення ефективності боротьби з корупцією є загальносоціальною проблемою, яка не може бути вирішена без комплексного об'єднання зусиль усіх суб'єктів боротьби з цим явищем, її економічного, законодавчого, правозастосовчого, управлінського забезпечення та впровадження нової суспільної антикорупційної ідеології у свідомість населення нашої держави. Активна робота щодо подолання корумпованості має стати визначальним напрямом діяльності не тільки уряду, або окремих служб та підрозділів Національної поліції чи інших антикорупційних органів держави, її необхідно реалізовувати всіма наявними засобами демократичного суспільства.

1. Дорошенко А.Д., Овсій І.О. Спут, що охоплює планету // Політика і час. 1998. №5. С. 28-29.

2. Ануфрієв М.І. Управлінські шляхи зміцнення дисципліни в органах внутрішніх справ (соціолого-правові аспекти): Дис. ... канд. юрид. наук. – Харків, 1998. 178 с.

3. Стародубцев А.А. Організаційно-правові питання діяльності інспекцій з особового складу щодо зміцнення законності і дисципліни в органах внутрішніх справ Автореф.... канд. юр. наук. Х. 1999.

4. Стародубцев А. Сутність законності та її сучасне розуміння в правовій науці // Юридичний вісник. 2014. №1. с.11-15.